

ทุนพัฒนากักตุนอาชีพ และนวัตกรรม ที่ใช้ชุมชน เป็นฐาน

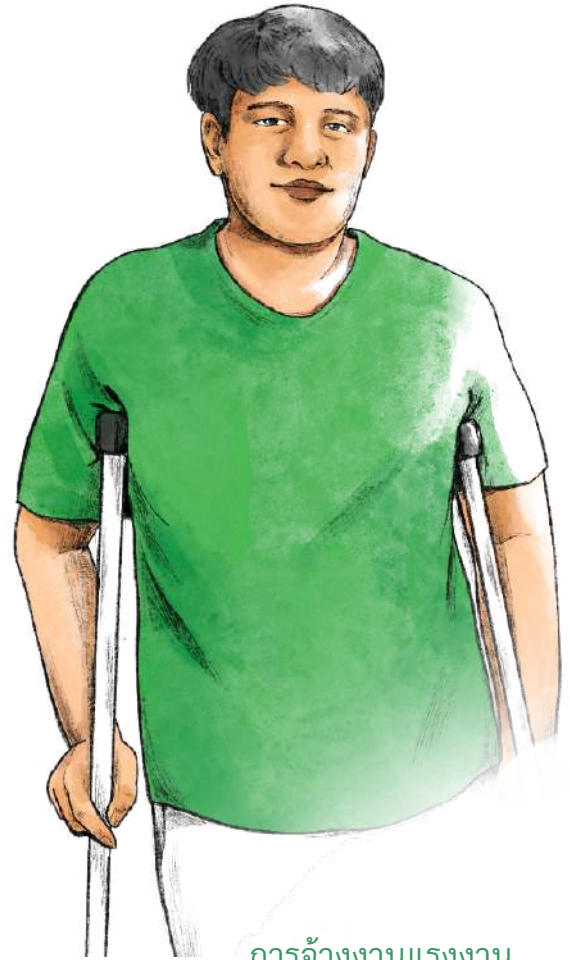
“ สร้างโอกาส สร้างงาน
บนฐานของชุมชน ”

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

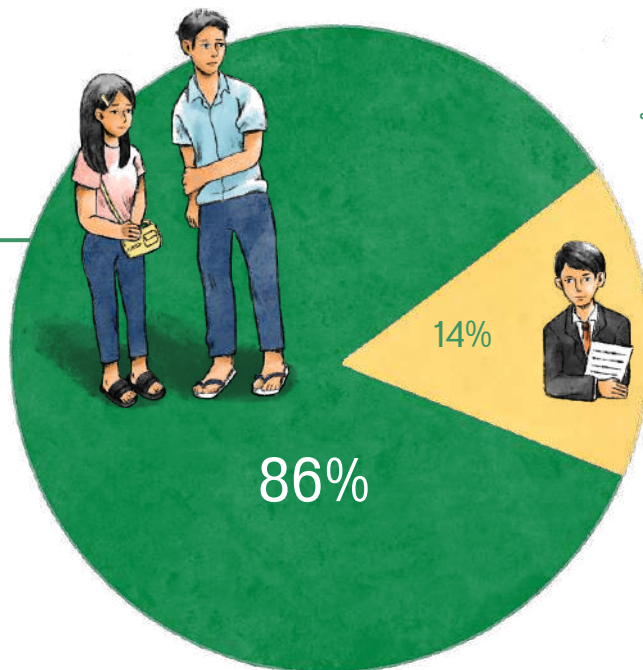
แรงงานไทย กว่า 16 ล้านคน กำลังเผชิญวิกฤต

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับวิกฤตการเปลี่ยนแปลงทั้ง
บริบทด้านเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยี
และวิกฤตที่เกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชากรวัยแรงงาน
อย่างรุนแรง และการพัฒนาทักษะอาชีพที่ขาดความสอดคล้อง
กับเศรษฐกิจชุมชนและตลาดแรงงาน อีกทั้งความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษาทำให้แรงงานส่วนใหญ่ขาดทักษะฝีมือ ทำให้
เสี่ยงต่อการโดนเลิกจ้างและ เกิดภาวะว่างงานมากขึ้น

การจ้างงานแรงงาน
ทักษะสูงของไทย
มีเพียงแค่ 14%
ทำให้ผลิตภาพโดยรวม
ของไทยต่ำมาเป็น
เวลานาน

แรงงานส่วนใหญ่ของ
ไทยเป็นแรงงานที่ขาด
ทักษะฝีมือ เป็นกลุ่ม
เปราะบางเสี่ยง
ต่อการเลิกจ้างและ
ว่างงาน

สร้างโอกาส สร้างงาน บนฐานของชุมชน

หลักการสำคัญในการฝ่าวิกฤตครั้งนี้ จึงอยู่ที่การพัฒนาแรงงานให้เป็นผู้ประกอบการที่สามารถใช้ทุนและทรัพยากรจากชุมชนที่มีอยู่ ให้กลายเป็นต้นทุนทางสังคม ยกกระตักการประกอบอาชีพ พัฒนานวัตกรรมโมเดลทางธุรกิจระดับชุมชนให้เกิดผลสำเร็จ โดยอาศัยการทำงานร่วมระหว่างภาคีเครือข่ายและองค์กรต่างๆ ให้เกิดฐานข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายระดับประเทศต่อไป

พัฒนาทักษะแรงงาน

เพิ่มทักษะใหม่ที่จำเป็น (Reskill) เสริมทักษะในบริบทใหม่ (Upskill) พัฒนาข้อมูลทักษะอาชีพรายบุคคลเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดสรรและวางแผนสำหรับตลาดแรงงาน

ใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนา

เสริมศักยภาพและใช้ทุนของชุมชนในการพัฒนาอาชีพ ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาภายในชุมชนได้ ก่อนนำไปสู่การแลกเปลี่ยนระหว่างชุมชน การส่งขายนอกชุมชน และอาจไปถึงการส่งออกในที่สุด

ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น

- แรงงานด้วยโอกาสได้รับการพัฒนา

โดยให้การพัฒนาทักษะอาชีพและมีแผนการประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมหรือแรงงานฝีมือ

- เกิดความร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศ

ในการพัฒนาเครื่องมือและชุดความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับหน่วยพัฒนาอาชีพ

- เกิดหลักสูตรการยกระดับการประกอบอาชีพที่ตอบโจทย์ท้องถิ่นและตลาดแรงงาน

นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการและแรงงานฝีมือชุมชนอย่างน้อย 50 เรื่อง

- เกิดความร่วมมือทางวิชาการมหาวิทยาลัย

ในการพัฒนาหลักสูตรระดับภูมิภาค จัดเครื่องมือและชุดความรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับหน่วยพัฒนาอาชีพ ให้สามารถวิเคราะห์ทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่สอดคล้องกัน

- เกิดเครือข่ายคนรุ่นใหม่

ได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมพัฒนาการประกอบอาชีพชุมชนและเชื่อมโยงเครือข่ายให้เกิดความยั่งยืน

- เกิดนวัตกรรมพัฒนาอาชีพ

เกิดเป็นนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การพัฒนาส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ เกิดการรวมกลุ่มที่สามารถพัฒนาไปเป็นวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ถูกยกระดับให้มีมูลค่าสูงขึ้นผ่านการใช้เทคโนโลยีออนไลน์

กรณีตัวอย่างของโครงการ

สร้างอนาคตให้พ่อแม่วัยใส ก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก

กู้คืนชีวิตพ่อแม่วัยรุ่นที่ต้องออกจากระบบการศึกษา กลายเป็นแรงงานนอกระบบที่มีปัญหาทั้งสภาพจิตใจและเศรษฐกิจ โดยกลุ่มคนวัยใส ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ร้อยละ 38 เป็นนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเมื่อคลอดแล้วทำให้มีการหยุดเรียนหรือลาออกและหลุดจากระบบการศึกษาไปโดยปริยาย ประสบปัญหาทั้งสภาพจิตใจและเศรษฐกิจ ขาดทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพ การรับมือกับชีวิตที่พลัดพรากและยังไม่พร้อม กลุ่มคนวัยใส ภายใต้การสนับสนุนจาก กสศ. ได้เข้าช่วยเหลือให้การดูแลปรึกษาปรับสภาพจิตใจ และฝึกทักษะอาชีพให้กับพ่อแม่วัยรุ่นจำนวน 50 คน ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จนหลายครอบครัวสามารถเป็นผู้ประกอบการด้านอาหารขนาดเล็ก มีรายได้สามารถเลี้ยงดูบุตรได้อย่างมีคุณภาพและสร้างความภาคภูมิใจในชีวิต

กรณีตัวอย่างของโครงการ

สหกรณ์การเกษตรพืชผักอินทรีย์ หนองสนิก จำกัด

เปลี่ยนกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ คนพิการ และกลุ่มเด็กเยาวชนนอกระบบ ในตำบลหนองสนิก จังหวัดสุรินทร์ ให้กลายเป็นผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์คุณภาพสูง

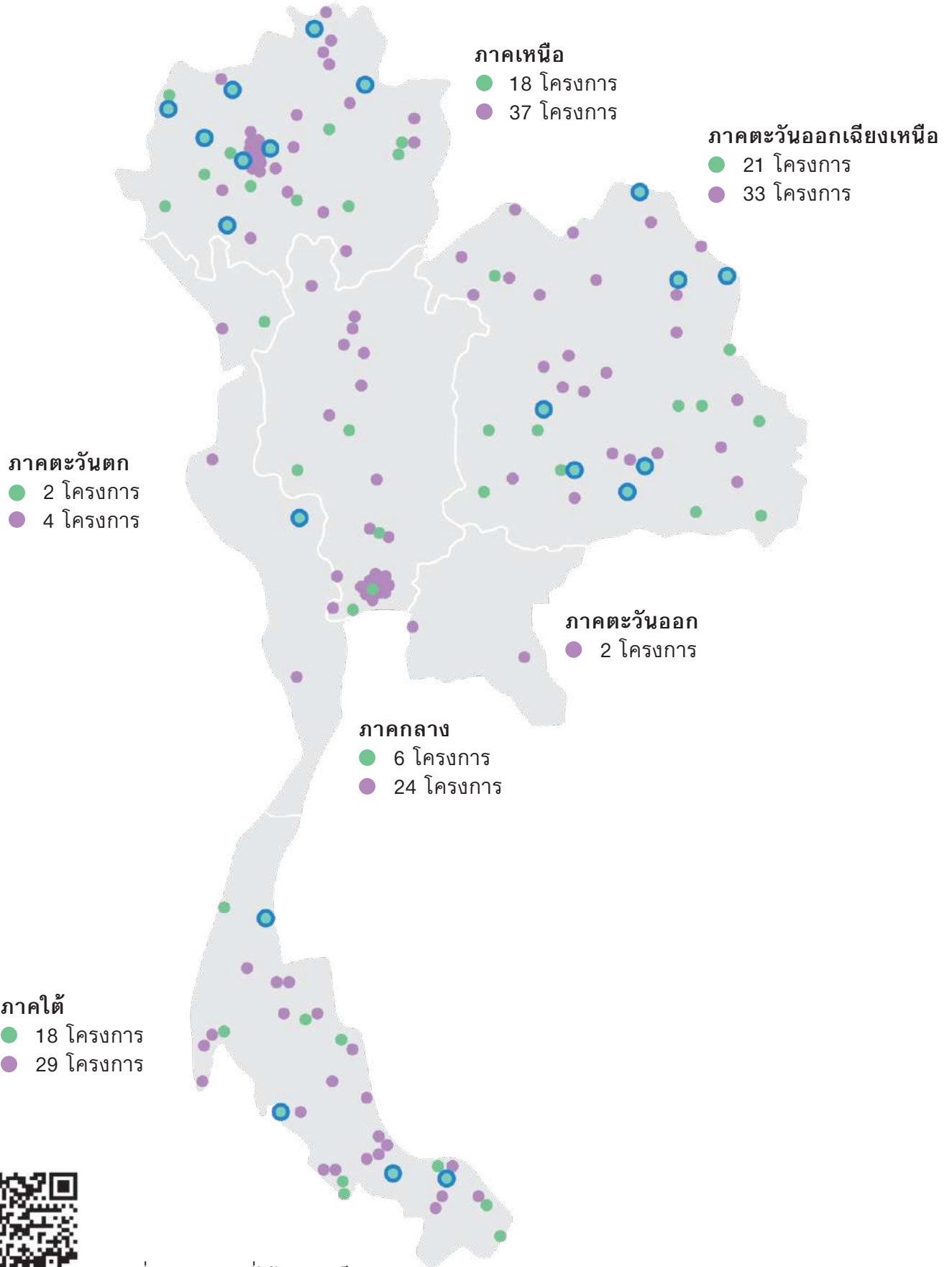
กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ คนพิการ เด็กเยาวชนนอกระบบ และเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน ที่ได้รับการสนับสนุนสามารถรวมกลุ่มกันภายใต้แบรนด์หนองสนิก ซึ่งได้รับการสนับสนุนในด้านความรู้ เช่น การเชิญปราชญ์ชุมชนที่มีประสบการณ์มาเป็นพี่เลี้ยง รวมถึงการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดิน แหล่งน้ำ ไปจนถึงการบริหารจัดการผลผลิตจนได้ผลผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์คุณภาพสูง ที่สามารถส่งไปจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตใหญ่ของประเทศได้ อีกทั้งยังปรับกลยุทธ์ในภาวะการระบาดของโรคโควิด-19 เป็นบริการจัดแพ็คเกจผักอินทรีย์ส่งถึงบ้าน และยังคงวางแผนต่อยอดไปยังตลาดออนไลน์ในอนาคต

ผลการดำเนินงานในระยะเวลา 2 ปี

● โครงการปี 2562
รวม 65 โครงการ

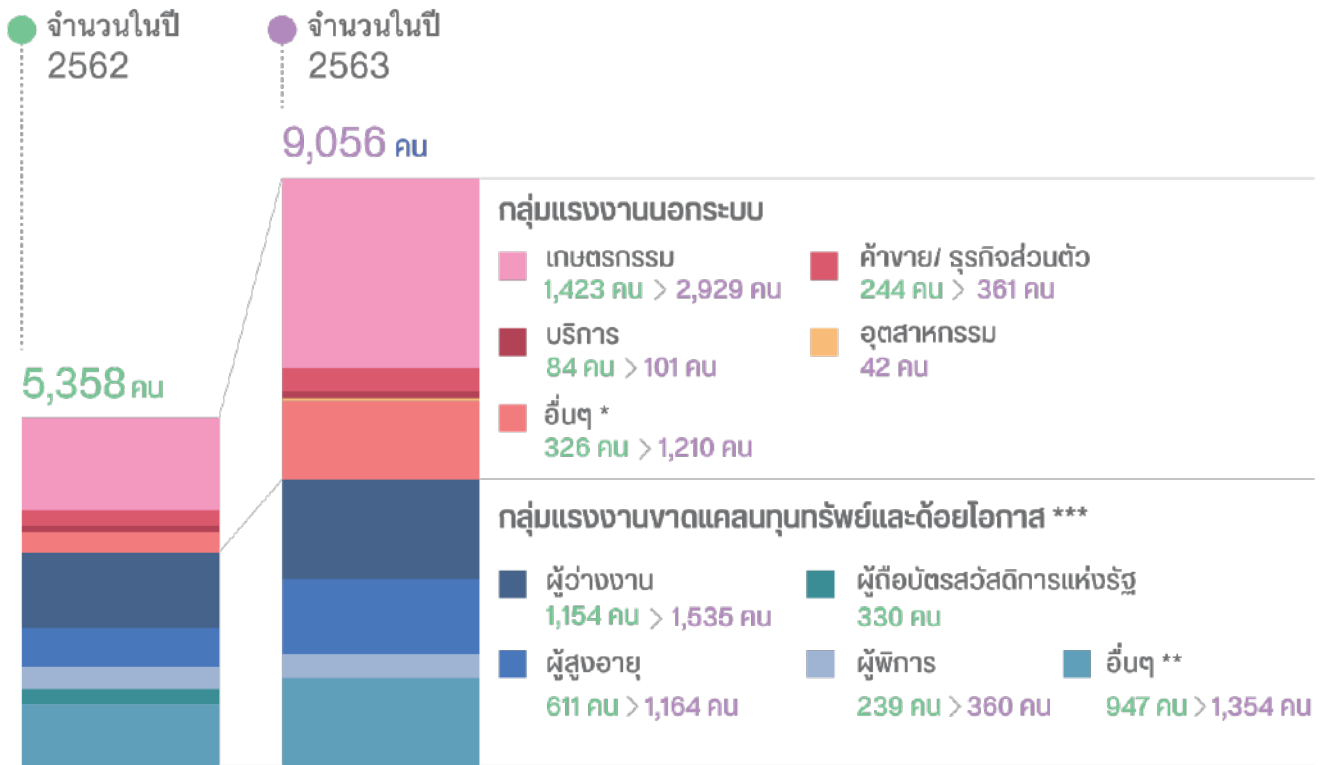
● โครงการปี 2563
รวม 129 โครงการ

● โครงการต่อยอด (โครงการที่ได้รับทุน 2 รุ่น)
รวม 20 โครงการ

แผนที่การทำงานที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน

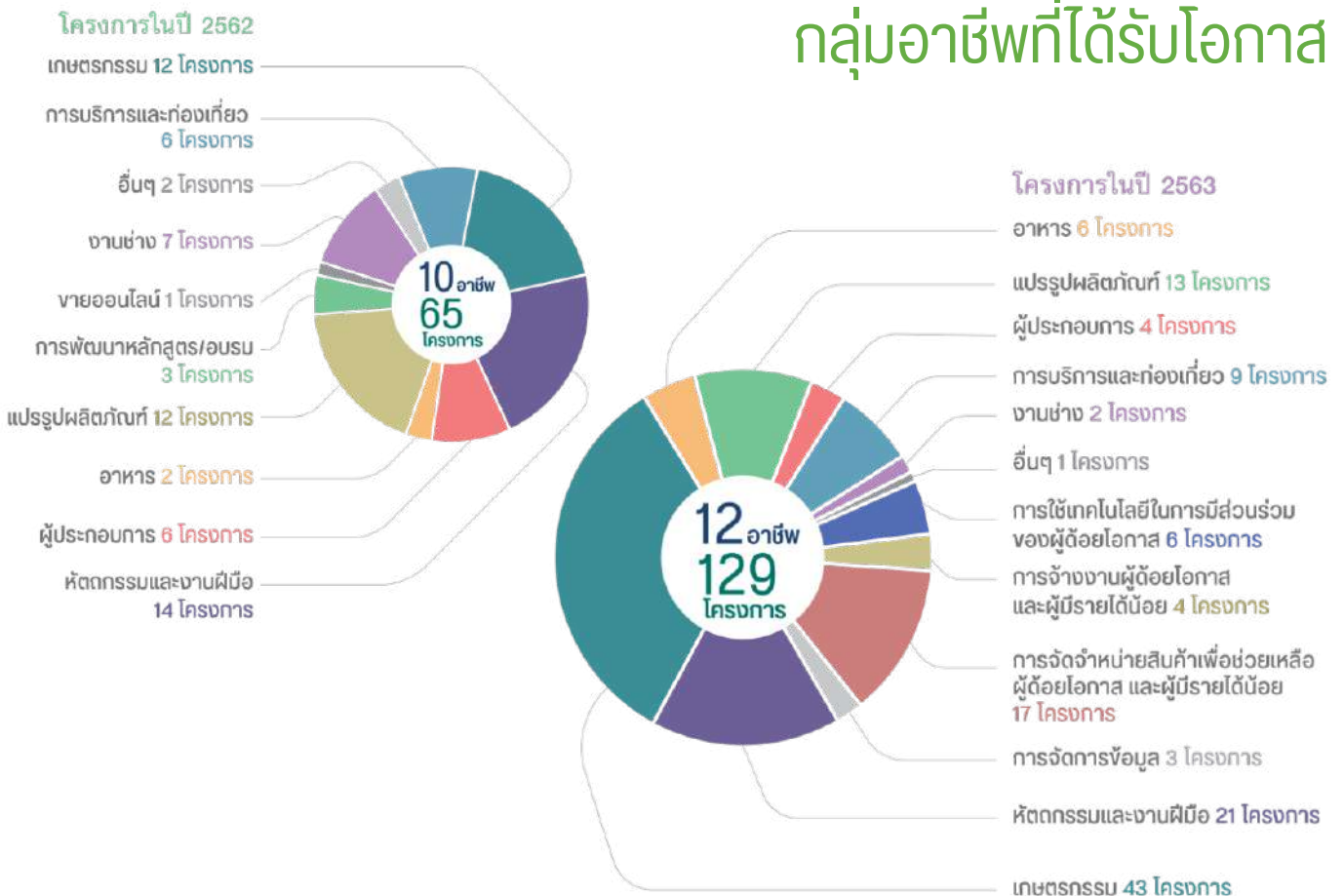
กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับทุนสนับสนุน

* แรงงานนอกระบบอื่น ๆ เช่น ภัคษุสามเณร นักเรียนนักศึกษา และรับจ้างทั่วไป เป็นต้น

** แรงงานขาดแคลนทุนทรัพย์อื่น ๆ เช่น ผู้ต้องขัง เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นต้น

*** จากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นผู้มีบุตรหรือธิดาศึกษาในระบบการศึกษาภาคบังคับ 1,996 คน

กลุ่มอาชีพที่ได้รับโอกาส

20 โครงการต่อยอด ในหลายกลุ่มอาชีพ

● มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

การพัฒนาต้นแบบธุรกิจชุมชนด้วยโอกาสเพื่อความอยู่รอดในภาวะวิกฤติ : โดยใช้ฐานกลุ่มสตรีที่แปรรูปกล้วยหอมทองฉาบปลอดสารพิษ

● วิทยาลัยชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านแม่ตา

ยกระดับการเลี้ยงจิ้งโกร่งคุณภาพ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานสู่การพัฒนาอาชีพ ในเขตอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

● ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าจาก บ้านซังแปลง8

พัฒนาทักษะการทอผ้าจากเพื่อสร้างอาชีพ ในเขตอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

● องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสนับ

การพัฒนายกระดับเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการ การเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร ต.หนองสนับ อ.จอมพระ จ.สุรินทร์

● วิทยาลัยชุมชนสินค้าแม่แตงน้อย

ส่งเสริมการเรียนรู้การประกอบการ ผ้าทอปกากะกอบและเกษตรอินทรีย์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

● เครื่อง่ายวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยชนเผ่า อาง่า

พัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาดในระบบ เครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนชาติพันธุ์เชียงราย

● กลุ่มคนวัยใส

พัฒนาทักษะอาชีพขนาดย่อมในกลุ่ม พ่อแม่วัยรุ่น

● วิทยาลัยชุมชนเกษตรกรรมชาติลีซู ตำบลเมืองแหง

พัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปแบบตลาดใหม่ บนฐานวิถีชนเผ่าลีซู

● มหาวิทยาลัยนครพนม (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)

การพัฒนาทักษะอาชีพช่างอุตสาหกรรม และเทคโนโลยีแก่เยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด นครพนม เพื่อยกระดับสู่มาตรฐานฝีมือ แรงงานแห่งชาติ

● **สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอภูซาง**

การยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้า ภายใต้สินค้า “ผ้าภูซาง”

● **วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน**

ส่งเสริมการเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากบุก

● **ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกลุ่มฮั้ไต๋น้อย**

พัฒนาผู้ประกอบการสีเขียว

● **วิสาหกิจชุมชนพอใจ
ในวิถีพอเพียง**

พัฒนาศักยภาพเกษตรกร
เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์
ทางการเกษตรให้ครบ
วงจร จ.กาญจนบุรี

● **วิสาหกิจชุมชนส้มจุกจะนะ**

พัฒนาทักษะอาชีพ การขายพันธุ์และ
ดูแลสวนส้มจุกในพื้นที่ 5 ตำบล
อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

● **วิสาหกิจชุมชนน้ปสกุละ**

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ควบคู่ช่องทางการ
ตลาดเครื่องแกงและสินค้าเกษตรอินทรีย์
เพื่อเพิ่มรายได้คนในชุมชน

● **ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้าน
บ้านโนนพริก (ขอนแก่น)**

การยกระดับผลผลิตด้วยเทคโนโลยีที่
เหมาะสมสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร
ผสมผสานระบบอินทรีย์

● **มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสกลนคร
(คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ)**

การพัฒนาทักษะผู้ประกอบการที่ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิตด้วยนวัตกรรมชุมชน

● **มูลนิธิริ้วฉัตรชุมชน**

การส่งเสริมการประกอบการผ้าไหมสร้างสรรค์ในกลุ่ม
แรงงานนอกระบบ ชาดโอกาสและขาดแคลนทุนทรัพย์
สู่ตลาดเป็นธรรม พื้นที่จังหวัดสุรินทร์

● **มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลศรีวิชัย
(คณะวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีการประมง
จ.ตรัง)**

การส่งเสริมและการพัฒนา
ทักษะอาชีพเพื่อสร้างรายได้
แก่แรงงานที่ด้อยโอกาส
พื้นที่ชายฝั่ง
จังหวัดตรัง

● **สำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบ
และการศึกษา
ตามอัธยาศัย
อำเภอเมืองบึงกาฬ**

ยกระดับหัตถกรรมไทยสู่สากล

ติดต่อสอบถาม สำนักนวัตกรรมและทุนการศึกษากองทุนเพื่อความ เสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

โทรศัพท์ : 02-079-5475 มือถือ : 065-969-1354 | อาคารเอส. พี. (อาคารเอ) ชั้น 13 เลขที่ 388 ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400